

Točna informacija omeji poslovno tveganje

Za večjo varnost Potreba po preverjanju bonitete partnerjev ni dandanes nič manjša, kot je bila na vrhuncu krize

»Vsako podjetje bi moralo redno preverjati svoje poslovne partnerje, še posebno skrbno pa tiste, ki bi ob morebitnih težavah, za sabo potegnili tudi njih,« pravi Mojca Kunšek, direktorica Ajpesa. Tega so se podjetja začela resno zavedati predvsem v času gospodarske krize, vendar je zelo smiselno, da te prakse ne opustijo v bolj silih časih.

DAMJAN VIRŠEK

Zakaj je preverjanje bonitete poslovnega partnerja pomembno? Pomembno je predvsem za zmanjšanje tveganja pri poslovanju. Z relevantnimi, točnimi in vedno ažurnimi informacijami povečujemo transparentnost v poslovnem okolju, kar podjetja po vsej Sloveniji s pridom uporabljajo za izboljšanje poznavanja tistih, s katerimi sodelujejo.

Bonitetna ocena S.BON Ajpes z lestvico od SBI (najboljša ocena) do SB10 (najslabša ocena) zelo natančno napoveduje verjetnost, ali bo pri partnerju v enem letu prišlo do stečaja, prisilne poravnave ali likvidacije. Za podjetje, ki redno preverja bonitetne ocene svojih dobaviteljev, strank in drugih partnerjev, to pomeni enega ključnih instrumentov za zmanjšanje lastnega kreditnega tveganja. To posledično vpliva tudi na boljšo likvidnost in lažje upravljanje podjetja.

Pri tem ne smemo pozabiti, da mnogi poslovni subjekti uporabljajo bonitete tudi za preverjanje konkurence, s čimer dobijo celovit pregled poslovanja v okolju oziroma panogi, v kateri delujejo.

Kako podjetje to lahko najučinkoviteje naredi?

Podjetja pogosto uporabijo brezplačno dostopne in plačljive podatke kot kombinacijo za poslovno odločanje. Pri brezplačno objavljenih podatkih je najbolj ključno, da se zanesemo na dober in zanesljiv vir, ki dnevno osvežuje poslovne informacije. Ajpes je

Mojca Kunšek FOTO MAVRIC PIVK

kot uradni vir podatkov prav letos posodobil portal www.ajpes.si, ki je odslej prilagojen tudi za uporabnike, ki dostopajo do podatkov prek mobilnih naprav. Z dostopom do finančnih orodij, zbirki ali spletnih bonitet pa v le nekaj minutah lahko pridobijo vse informacije o podjetju.

Medtem ko finančna orodja in spletne zbirke terjajo samoiniciativno analiziranje ali izdelavo lastnih primerjav s strani uporabnika, pri boniteti oceni za to

poskrbijo naši usposobljeni analitiki in strokovnjaki. Prav zato so naše bonitete, predvsem spletna e.SON, hitro in zelo uporabno orodje.

Katere tipične informacije v zvezi z boniteto partnerja iščejo podjetja?

Vsako podjetje bi moralo redno preverjati svoje poslovne partnerje, še posebno skrbno pa tiste, ki bi ob morebitnih težavah, za sabo potegnili tudi njih. V sklopu bonite-

te informacije je bonitetna ocena tista, ki nam da hitro informacijo o »kondiciji« poslovnega subjekta – pomeni oceno tveganja sodelovanja z njim, saj, kot rečeno, z njo v Ajpesu določimo verjetnosti, da bo pri tem subjektu v roku enega leta prišlo do stečaja, prisilne poravnave ali likvidacije.

Bonitetne informacije seveda vsebujejo še druge pomembne podatke, na primer tiste, ki razkrivajo solventnost subjekta (morebitne blokade transakcijskih računov

ali uvrstitev na seznam davčnih neplačnikov), njegovo (pre)zadolženost (primerjava med ocenjeno maksimalno vzdržno zadolženostjo in dejansko zadolženostjo) in ustvarjen denarni tok v tekočem letu (prejemki na transakcijske račune v Sloveniji).

Se preverjanje bonitete partnerja v času gospodarske rasti razlikuje od tistega, ki ga je smiselno opraviti v razmerah krize? Na kakšen način?

Gospodarska kriza je pri podjetjih povečala zavedanje o tveganjih, ki so jim vsak dan izpostavljeni na trgu. Tudi v času prosperitete je samozaščitno ravnanje poslovnih subjektov smiselno, da ne rečem nujno.

Res je, da je kriza nekako »očistila« poslovno okolje in da so podjetja, ki so jo preživela, večinoma dokazala, da imajo zdrave temelje. Kljub temu je 17 odstotkom podjetij pripisana tako imenovana spekulativna bonitetna ocena (SB8 ali slabša), ki pomeni, da je pri tem subjektu tveganje za nastop tega dogodka nadpovprečno. Vsekakor je dobro vedeti, da vaših partnerjev ni med njimi. Oziroma če so, je treba sprejeti ukrepe, s katerimi sebe zaščitite pred posledicami njihovih težav.

Tega se verjetno najbolj zavedajo naročniki, ki partnerje izbirajo s postopki javnega naročanja. Ti v postopku izbire od ponudnikov praviloma zahtevajo, da dokažejo tudi svojo ekonomsko oziroma finančno sposobnost za izvedbo posla in ponosi smo, da pri tem zaupajo našim ocenam. Metodologija S.BON Ajpes izpolnjuje tudi pogoje, ki jih nalaga kapitalski sporazum Basel II, naše ocene pa so tudi neposredno primerjane z bonitetnimi ocenami treh uveljavljenih mednarodno priznanih bonitetnih agencij, kar slovenskim podjetjem omogoča sodelovanje na mednarodnih razpisih.

Skratka, potreba po preverjanju bonitete partnerjev ni dandanes nič manjša, kot je bila na vrhuncu krize. Pravzaprav je preverjanje bonitete partnerjev eden redkih mehanizmov obvladovanja zunanjih tveganj v podjetju. In tista podjetja, ki so se tega zavedala že pred krizo, so se ji večinoma tudi izognila.

Na ravni gospodarstva kot celote zaznavamo rast BDP in povečanje zaposlovanja. Kako se to izraža v bilančah podjetij, njihovih bonitetah?

Analiza poslovanja gospodarstva leta 2016 je pokazala, da so podjetja leta 2016 nadaljevala razdol-

ževanje, pri čemer jim je bila v pomoč konjunkturna z rastjo povpraševanja in prihodkov ter boljša plačilna disciplina. Pri tem so lani največ prihodkov ustvarile družbe iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, ki jim sledita predelovalna dejavnost ter dejavnost preskrbe z električno energijo, plinom in paro. Treba je poudariti, da so še vedno paradni konji izvozniki, največja sprememba v pozitivno smer pa zasledimo pri majhnih in mikropodjetjih. Navedeno pa se izraža tudi v bonitetnih ocenah, tudi takšnih, ki so se še pred leti spopadala s težavami (denimo v finančni, zavarovalniški in računalniški dejavnosti ali v gostinstvu).

Kaj so po vaši oceni trenutno največja tveganja v gospodarskem okolju?

Trenutno so največja geopolitična tveganja, s katerimi se spopadajo predvsem podjetja, ki intenzivno sodelujejo z Združenimi državami Amerike, Veliko Britanijo ter Bližnjim vzhodom. Drugo pomembno in vse bolj pereče je tveganje iz kibernetnega kriminala, kjer izkušnje v zadnjih mesecih dokazujejo, da ta nima meja in lahko ohromi še tako trdna podjetja ne glede na vrsto dejavnosti. Prav tako ne gre zanemariti kadrovskih tveganj, kjer se med konjunkturno poveča gibljivost zaposlenosti, saj so pričakovana večja. Delodajalci morajo biti aktivnejši, da dobre kadre tudi obdržijo.

Kako se tem tveganjem lahko izognemo?

Tveganja so stalnica, zato je njihovo spremljanje, predvidevanje in sprejemanje ukrepov obvezna in redna aktivnost vsakega odgovornega menedžerja in njegovih sodelavcev. Protutež obvladovanja tveganj je zaznavanje priložnosti – tako v novih trgih, novih tehnoloških rešitvah, boljših in optimalnejših procesih kot tudi v aktivnejšem in razvoju usmerjenem kadrovanju ter v spodbujanju sodelovalnega voditeljstva.

Osebna izkaznica slovenskega gospodarstva 2016

